

Parashat Nitzavim - Vayeilech נְצַבִּים-וַיֵּלֶךְ Staand-Hij ging. D'varim (Deutr) 29:9-31:30

De parasha van deze week begint met drie woorden “Atem Nitzavim Hayom” (“אתם נצבים היום”), “jullie staan hier vandaag allemaal”. Deze uitspraak heeft een diepe betekenis en tevens ook een geheim als we het lezen tijdens de veertig dagen van Teshuvah. Dit leert ons onder andere dat we voor HaShem moeten staan en sterk moeten zijn en blijven in ons geloof, onze kracht moet onze ware Teshuvah aan het licht brengen. Het woord “Nitzavim” (“נצבים”) komt van het woord “נצב” stevig staat, wat verwijst naar het feit dat HaShem altijd stevig bij ons staat, en wij moeten hetzelfde met Hem doen. Dat houdt voor een ieder van ons hoe moeilijk het soms ook is altijd voor HaShem opkomen en daarmee laten zien dat we een stevig geloof in Hem hebben. Parashat Nitzavim wordt altijd gelezen voor Rosh Hashanah; het woord “Hayom” (“היום” vandaag), betekent de dag van Rosh Hashanah. Zoals het zegt, “היום הָרַת עוֹלָם” “Hayom Harat Olam”, sprekend over Rosh Hashanah als de schepping van de wereld werd voltooid met het scheppen van Adam op deze dag. “Vandaag heb ik de wereld verwekt. Vandaag zal elk schepsel worden beoordeeld.”

Het woord "Atem" ("אתם" jullie allemaal) spelt echter ook het woord "Emet" ("אמת" waarheid). Mozes bevestigt aan het volk van Israël dat de Torah de enige ware manier van leven is en altijd zal zijn, dit alles gegeven door HaShem. Hij spoorde hen aan om altijd standvastig te blijven met HaShem, de Torah vast te houden immers dat is de waarheid, ze moeten dit elke dag van hun leven doen. De eerste drie woorden van de Torah zijn "Beresheet Bara Elokim" ("בְּרֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים"); de laatste letter van elk van deze woorden spelt ook het woord "Emet" ("אמת" waarheid). De drie letters van het woord "Emet" staan aan het begin, midden en einde van het Hebreeuwse alfabet.

Alle drie de letters van het woord Emet hebben "twee benen" wat betekent het is een sterke basis, wat verwijst naar de waarheid van onze Torah. Aan de andere kant van waarheid staat leugen in het Hebreeuws Sheker de letters van het woord "Sheker" ("שקר" leugen) staan zoals u ziet op "één been"; ze vallen dus altijd en zullen er niet altijd in slagen om overeind te blijven. De auteur Samuel Langhorne Clemens, beter bekend staand onder zijn pseudoniem Mark Twain schreef ooit; "Als je de waarheid vertelt hoef je niets te onthouden", wat dus betekent dat de waarheid een "ingebouwd" mechanisme heeft dat geen geheugen vereist. Het woord "Atem" "אתם" is overigens tevens ook een acroniem voor de woorden Elohim Torah & Mishnah.

Parshiot Nitzavim en Vayeilech (soms samen gelezen) bestaan uit zeventig verzen die verwijzen naar de zeventig zielen die met Jaacov naar Egypte gingen. Nu op deze dag staan er miljoenen mensen daar, allemaal afkomstig van de zeventig zielen. Mozes staat nu (“נצב” staat stevig) voor Bnei-Yisrael, een paar dagen voor zijn overlijden op Adar 7, 2488. Mozes benadrukte de kracht van eenheid die ze allemaal op dit moment in de tijd hebben, terwijl ze op het punt staan om Eretz HaKodesh, het Beloofde Land, binnen te gaan.

De Midrash zegt over de openingswoorden “jullie staan hier vandaag allemaal” (“אתם נצבים היום כְּלֶכֶם”) dat alle zielen die Egypte verlieten op dit moment aanwezig waren. Deze toetreding wordt vergeleken met dezelfde gebeurtenis van Matan Torah op de berg Sinaï, aangezien alle zielen aanwezig waren en

Bnei-Yisrael in volledige eenheid en onwankelbaar geloof in HaShem waren. Ongeacht de zonden van hun vaders, stonden ze allemaal samen en stevig verenigd.

De motivatie vinden om iets te bereiken begint met een geloof in wat we proberen te bereiken. Maar zelfs dan kunnen we ons soms overweldigd voelen door de enormiteit van onze taak. De parasha van deze week, Nitzavim, bevat krachtige woorden van bemoediging die zo cruciaal zijn als we Rosh Hashanah naderen, en zorgen ervoor dat deze overweldigende gevoelens ons er niet van weerhouden onze doelen te bereiken.

We hebben allemaal motivatie nodig om onze doelen te bereiken. Soms is het misschien ongrijpbaar, maar als we gemotiveerd zijn, kunnen we zoveel meer bereiken. En motivatie vinden begint met een geloof in wat we proberen te bereiken. Dit alles zodat onze doelen die we willen bereiken maar een belangrijk doel hebben en dat is dat we ze echt willen bereiken. En zelfs dan als dat eenmaal is vastgesteld, zijn er nog steeds veel obstakels die onze wens om de klus te klaren kunnen blokkeren.

Een van deze obstakels is het gevoel overweldigd te worden dat een taak gewoon te moeilijk lijkt om te volbrengen. We kunnen zo overweldigd raken door de omvang van de uitdaging dat we een stap terug doen en zeggen dat dit gewoon te moeilijk is. De parasha van deze week, Nitzavim, is de laatste Shabbat voor Rosh Hashanah. Het komt met zulke krachtige woorden van bemoediging die zo cruciaal zijn als we Rosh Hashanah naderen, omdat deze overweldigende gevoelens het potentieel hebben om ons te overspoelen. We willen allemaal beter worden, we willen allemaal verbeteren. We willen berouw tonen, meer mitzvot doen en ervoor zorgen dat we in het komende jaar nog hogere niveaus bereiken en dieper graven om nog groter te worden in termen van wat Hashem van ons wil. Maar dan keren die overweldigende gevoelens terug, zijn we echt in staat om beter te worden of hogere niveaus te bereiken? Is het doel binnen ons bereik?

Laten we eens kijken naar de bemoedigende woorden in de parasha van deze week, Nitzavim de eerste van de dubbele parasha. In hoofdstuk 30 vers 11 staat: Want deze mitzvah die ik u vandaag gebied... is niet iets dat wonderbaarlijk is... Het is niet ver van u. Het is niet in de hemelen dat u zou moeten zeggen: 'Wie zal naar de hemelen gaan en het voor ons halen?' En het is niet over de oceanen dat u zou moeten zeggen: Wie zal de oceanen oversteken en het naar ons brengen? Omdat deze kwestie heel dicht bij u is, in uw mond en in uw hart om het te doen. Met andere woorden, het vermogen om deze mitzvah uit te voeren is veel haalbaarder dan we misschien denken.

Sommige commentatoren waaronder Rashi, impliceren dat dit verwijst naar de mitzvah in het algemeen. De Ramban zegt echter dat het specifiek verwijst naar de mitzvah van teshuvah berouw waarnaar in de verzen hiervoor wordt verwezen. In hetzelfde hoofdstuk in vers 2, staat: "Je zult terugkeren naar de Heer, je God, en luisteren naar Zijn stem met alles wat ik je vandaag gebied jij en je kinderen met heel je hart en met heel je ziel." Volgens de Ramban is dit de bron voor de mitzvah van teshuvah, die van berouw. En dan komt het volgende; maar denk niet dat deze mitzvah van berouw buiten je bereik ligt, het is iets dat je kunt bereiken!

Wat de Ramban ons hier leert is diepgaand. Als je nadent over de mitzvah van teshuvah, dan is de essentie ervan verbonden met het concept van terugkeer. In het Engels wordt de mitzvah van teshuvah veelal vertaald als "berouw", maar het is eigenlijk zoveel meer dan dit. Het woord teshuvah komt van

het Hebreeuwse woord lashuv "terugkeren". De bron voor deze mitzvah, is volgens de Ramban (Nachmanides) in de parasha van deze week, waar staat: "Je zult terugkeren tot de Heer, je God."

Wat betekent de term "terugkeer" hier? Het betekent dat we terugkeren naar onze ware essentie. We gaan terug naar wie we werkelijk zijn, en dat sluit aan bij het vers: "Want deze kwestie is heel dicht bij u." De Torah en haar mitzvot liggen niet buiten ons bereik. HaShem dienen en een betere Jood worden zijn haalbare doelen. Teshuvah doen is waar Rosj Hasjanah en Jom Kippur echt om draaien, en het ligt binnen ons bereik.

En dit is zo'n hoopvol idee dat het ons de motivatie geeft om op dit pad door te gaan; het bevestigt voor ons dat dit natuurlijk is voor wie we zijn, dat is onze essentie. En dit is ingebed in het woord teshuvah, dat in het Engels en Nederlands zo ontoereikend wordt vertaald als "berouw". Dat is waar Rosh Hashanah en Jom Kippur over gaan, als we het hebben over de Tien Dagen van Berouw de "Asseret Yemei Teshuvah". De Tien Dagen van Berouw beginnen met Rosh Hashanah en eindigen met Jom Kippur. En de parasha van deze week is de perfecte voorbereiding daarop.

Laten we een stap terug doen en proberen te begrijpen waarom teshuvah zo goed binnen ons bereik ligt. De Torah vertelt ons en Hasjem belooft ons dat deze kwestie heel dicht bij ons is. Het zit in onze mond en in ons hart het komt natuurlijk tot ons, ook al voelt het soms verre van natuurlijk. We weten dat onze wijzen spreken over de yetzer tov en de yetzer hara "de neiging tot goed en de neiging tot slecht" die dan ook overeenkomen met het deel van ons dat ons dichterbij HaShem brengt, en het deel van ons dat ons verder van HaShem verwijdert. Hoe kunnen we dit beter begrijpen? Is het natuurlijk of is het onnatuurlijk?

Deze parasha impliceert dat dit natuurlijk is. De term "terugkeer" zelf impliceert dat het natuurlijk is, want om terug te keren naar iets, moeten we het potentieel hebben gehad om ervan af te wijken. Er is een zeer krachtige zin in het boek Mishlei (Spreuken), waar in hoofdstuk 10 vers 8 staat: "Die wijs van hart is, neemt de geboden aan; maar die dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden." Een belangrijk thema in Mishlei (Spreuken) is dat van wijsheid versus instinct. Wat betekent dat? HaShem heeft ons zo geschapen dat Hij een ziel nam en Hij stuurde die naar deze wereld en Hij plaatste die in een lichaam met fysieke verlangens. Dus mensen hebben zowel fysieke als emotionele aspecten die ons in een bepaalde richting trekken. De fysieke krachten in ons duwen ons om fysieke bevrediging en fysiek genot te zoeken. De emotionele krachten in ons zoeken emotionele bevrediging en genot. Maar dan is er wijsheid, chochma, wat ons aangeboren vermogen is om vast te stellen wat goed en wat fout is, datgene wat ons ware doel en onze ware missie is waarvoor we naar deze wereld zijn gestuurd. Er is bijna altijd een worsteling tussen deze twee. Wanneer onze wijzen het hebben over de yetzer hara, bedoelen ze een neiging tot negativiteit. Het betekent niet dat er iets wezenlijk kwaadaardigs in ons is het is eerder het deel van ons dat ons aantrekt tot instinct. De yetzer tov daarentegen, de goede neiging, is het deel van ons dat ons aantrekt tot wijsheid.

De Torah is het model van HaShems wijsheid, die ons door het leven leidt. We zijn constant in een strijd tussen lichaam en ziel, tussen wijsheid en instinct. Wat zo belangrijk is om te onthouden en waaraan onze parasha ons ook aan herinnert is dat diep van binnen onder dat instinct onze neshoma, onze ziel is, en dat is uiteindelijk wie we werkelijk zijn. Dat is onze essentie en totdat we onze ziel en de spirituele dimensie van het doel van onze eigen schepping bevredigen, zullen we nooit echte voldoening en geluk voelen in deze wereld. Als we toegeven aan ons instinct, zullen we momenten

van voldoening hebben, maar ze zullen nooit leiden tot diepe voldoening. Tevredenheid komt alleen voort uit het leven van een leven vol van wijsheid, omdat het datgene is wat in overeenstemming is met de essentie van wie we werkelijk zijn.

Dat is wat de parasha bedoelt met de zin "het is dichtbij je". Het zit in onze neshoma (ziel). Dichterbij kan het niet! We zijn niet ons lichaam, we zijn onze ziel. En dat is waar berouw om draait. Het is een terugkeer naar de essentie van wie we zijn. Het is een terugkeer naar onze natuur. "De wijze van hart" in Mishlei (spreuken) zegt eigenlijk dat we het leven zo moeten leven dat we de kracht van wijsheid in alles wat we doen moeten inboezemen. De Malbim (Meir Leibush ben Yehiel Michel Wisser) zegt, het is de manier waarop we leven en de manier waarop we denken en de manier waarop we voelen totdat het natuurlijk voor ons wordt. Wanneer we deze wijsheid in ons hart kunnen leggen, wanneer we het onderdeel kunnen maken van onze natuurlijke verlangens voor wat we willen in deze wereld dan komen we zoveel dichterbij het bereiken van onze doelen. En dat komt door een leven lang voortdurend streven naar wijsheid en dat gevoel van wijsheid inbrengen in wie we zijn. Dat is wat het vers bedoelt als er staat dat een wijs persoon op zoek zal gaan naar mitzvot.

Onze parasha herinnert ons dus aan de schoonheid van de mitzvot en dat ze elke dimensie van ons omlijsten. HaShem heeft een systeem van wijsheid gecreëerd dat uitdrukking geeft aan onze fysieke behoeften, onze emotionele behoeften, onze intellectuele behoeften, aan de totaliteit van wie we zijn. Dit alles is een raamwerk van wijsheid en met maar een doel en dit alles wordt uitgedrukt in de Torah. Het is niet zo dat de Torah onze fysieke verlangens en onze emotionele en intellectuele behoeften wil smoren en verpletteren. In plaats daarvan brengt het dit allemaal samen in een systeem van wijsheid dat ons kan helpen goede daden te verrichten en ons kan helpen onze ultieme Goddelijke missie te vervullen. Dan zal alles synchroon zijn in harmonie met HaShems wil en met de ware essentie van wie we zijn. En dit doel ligt niet buiten ons bereik, het zit in ons, wat de meest inspirerende motivatie van allemaal is. De parasha zegt dan ook dat onze doelen niet buiten ons bereik liggen, maar ze liggen juist zo ongelooflijk dicht bij ons niets kan dichterbij zijn. Mogen deze woorden van bemoediging in de parasha van deze week ons moed geven terwijl we ons voorbereiden op Rosh Hasjanah.

Fijne Sjabbat voor iedereen en ketiva v'chasima tova "mogen we verzegeld worden voor een goed en zoet nieuwjaar".

Jaäcov Noorland talmid van Rabbi J. de Leeuwe.